

Notat

Til: Ordfører Håkon Lund (kommunestyret)

Fra: Stian Skjærvik

Saksnr.

2024/1336-3

Dato

04.12.2024

Kommunedirektørens kommentar til Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028

Forvaltningsrevisjon er en særegen form for revisjon av offentlig virksomhet som i kommuneloven [§ 23-3](#) blir definert som *systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak*.

Litt forenklet kan man si at vurderinger av økonomi og produktivitet gir svar på spørsmålet: *Gjør man tingene riktig?* Vurderinger av måloppnåelse og virkninger gir svar på spørsmålet: *Gjør man de riktige tingene?* Her inngår også vurderinger av om regelverket etterleves, om styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med krav til forsvarlig saksutredning.

Det er lovgivers intensjon at undersøkelsene skal gi de folkevalgte i kommunen informasjon om administrasjonens oppfølging og resultatene av vedtak i kommunestyret. Forvaltningsrevisjon er på den måten ment å fungere som en kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, og i tillegg ha effekter knyttet til læring.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon [§ 1](#) blir det presisert at kontrollutvalget ikke kan overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. Kontrollorganene skal kontrollere midlene og måloppnåelsen, men ikke vurdere innholdet i de vedtatte målene for den kommunale virksomheten. (kilde: NKRF-kontroll og revisjon i kommunene).

Kontrollutvalget har behandlet sak om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og har fremmet saken for kommunestyret til endelig behandling. Kommunedirektøren deltar ikke i denne saksbehandlingen og har ingen myndighet i fht innstilling og valg av område.

Forvaltningsrevisjonen omhandler kommunedirektørens domene ved at det nettopp er forvaltningen som skal ettergås. Kommunaldirektøren leverer derfor et kort notat med noen kommentarer og anbefaling til hvert av områdene som er foreslått.

Kontrollutvalgets forslag:

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
Spesialundervisning – tildelingsprosesser	<p>Individuelt tilrettelagt opplæring handler om at opplæringen tilrettelegges for at elever skal få et tilfredsstillende utbytte uavhengig av egne forutsetninger.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kvalitetssikrer kommunen tildelingsprosessen for spesialundervisning? • Har kommunen rekruttert tilstrekkelig kompetanse slik at tildelingsprosess av spesialundervisning ikke påvirkes negativt?
Levering av omsorgstjenester og kapasitet i de ulike kretsene	I lys av den demografiske utviklingen ønsker kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon vedrørende levering av omsorgstjenestene og kapasitet i de ulike kretsene (antall plasser/omsorgsboliger).
Flytting og utsettelse av investeringer	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke kostnader har kommunen på investeringer som er flyttet ut av kommunen eller som er utsatt?
Rekruttering	<p>Kommunens største utfordring er å sikre god nok bemanning og kompetanse i alle stillinger. Mangel på personell utfordrer kommunens evne til å levere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad klarer kommunen å avdekke hvorfor ansatte ikke blir værende over tid? • Har kommunen rutiner for å få tilbakemelding fra de som slutter uten av de skal være redd for å få konsekvenser? • Har kommunen en god nok rekrutteringsprosess?
Kvalitet på HAF – Helgeland Avfallsforedling IKS	<p>Lurøy kommune er en desentralisert kommune med spredt bosetting, og som består av flere kretser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke tjenester leveres til Lurøy kommune, og er tilbudet av tilstrekkelig kvalitet? • Dekker tjenesten fra HAF alle kommunens kretser til tross for kommunens desentraliserte struktur?
NAV	<p>De statlige NAV-tjenestene i Lurøy kommune leveres av NAV Rana. Lurøy kommune har ansvar for de kommunale NAV-tjenester.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan påvirkes tilbudet til kommunens innbyggere av at de statlige NAV-tjenester leveres av NAV Rana og ikke lokalt i kommunen? • Er kommunens samarbeid med NAV Rana konstruktiv?

Ad.pkt «Spesialundervisning – tildelingsprosesser»

Tema spesialundervisning er et kjent område som ofte velges for forvaltningsrevisjon rundt om i kommunene. En forvaltningsrevisjon av området kan være nyttig for å få sjekket ut om kommunen leverer tjenesten i riktig omfang, med riktig kvalitet, og i rett system.

Ad.pkt. «Levering av omsorgstjenester og kapasitet i de ulike kretsene».

Problemstillingen som er fremlagt, har feil premiss når det tas utgangspunkt i antall plasser/omsorgsboliger i de ulike kretsene. Kommunestyret har ikke vedtatt at det skal være tilgjengelig et antall omsorgsboliger i hver krets som svarer ut behovet for omsorgsboliger eller plasser i hver krets. Pr. i dag er det derimot lagt til grunn at kommunen som helhet skal tilfredsstillere behovet. Det betyr at innbyggere bosatt i en krets enkelte ganger kan måtte gis tilbud ved et annet omsorgssenter enn det som er nærmest der de bor.

Dette gjelder uansett for innbyggere på Kvarøy, Nesøy og Hestmona.

Det er i formannskapetets innstilling til budsjett 2025 foreslått at det fremlegges en utredning av fremtidig omsorgstilbud i Lurøy. Vedtaket er slik:

Det legges frem en rapport til kommunestyret med oversikt over behov, plassering, type bolig og antall plasser for å håndtere økende behov innen omsorgssektoren. Det sees på løsninger for fremtiden der eldre er friskere enn før og ny teknologi og innovasjon innen faget har kommet langt. Eldreomsorgen og omsorgstjenesten i fremtiden kan se helt annerledes ut. Rapporten leveres innen utgangen av 2025.

Denne utredningen skal være ferdig til budsjettdugnaden høsten 2025.

Det er etter kommunedirektørens vurdering ikke riktig å bruke ressurser på en forvaltningsrevisjon på foreslått problemstilling når premissene for problemstillingen er feil, og tjenesten likevel skal utredes i 2025.

Ad.pkt «Flytting og utsettelse av investeringer».

Problemstillingen handler om kommunen er i stand til å gjennomføre vedtak om investering til evt. planlagt sluttdato. Vedtak om investering gjøres i hovedsak i investeringsbudsjettet som del av årsbudsjettet. Større investeringer går gjerne over mer enn ett år, fordi anskaffelsen og byggetid tar lenger tid enn ett år. Andre investeringer omfatter anskaffelse av en gjenstand/objekt, og kan derfor enklere gjennomføres i et budsjettår.

Gjennomføringsevnen til administrasjonen påvirkes også av antall investeringsprosjekter som til enhver tid forventes gjennomført samtidig. Mengden prosjekt har de siste to årene ligget mellom 20 og 30 prosjekter. For en liten kommune med relativt få ansatte er dette svært mye. Investeringsprosjektene kommer på toppen av alle driftsoppgavene som skal ivaretas. Det er ikke slik at administrasjonen bevisst trener gjennomføring av investeringer.

Kommunedirektøren er i sterk tvil om en forvaltningsrevisjon vil avdekke løsninger for bedring i kapasitet og gjennomføringsevne.

Ad.pkt «Rekruttering».

Spørsmålene som stilles i kulepunkt en og to er allerede ivaretatt i dagens rutiner. Før ansatte slutter blir de tilbudt sluttsamtale. Denne gjennomføres av enten nærmeste leder, overordnet leder, HRK-leder eller kommunedirektør. Alt etter hva den ansatte selv velger. Det er også laget opplegg for digital kartlegging av sluttårsak. Resultatet av disse kartleggingene vurderes i fht behovet for endring.

Spørsmålet om kommunen har en god nok rekrutteringsprosess er ikke mulig å svare ja eller nei på. Det er de siste to årene gjort en flere endringer i rekrutteringsprosessen. Det vises bl.a. til vedtatt Kompetanse-/rekrutteringsplan (vedtatt av Partssammensatt utvalg i sak 02/24 den 22.05.24). Administrasjonen er videre styrket med HRK-leder, som har som hovedoppgave å jobbe med rekruttering og beholde arbeidskraft. Det brukes i dag andre rekrutteringsmetoder og annonsering enn tidligere, det jobbes mye med markedsføring og profilering. Det benyttes verktøy som datastyrte kandidatsøk og målrettet annonsering, og det jobbes mye med utadrettet virksomhet herunder møter med studenter på rekrutteringsmesser. Kommunen deltar i traineeordning og det satses på lærlinger og fagbrev på jobb, for å nevne noe.

Kommunedirektøren vil ikke anbefale at det brukes ressurser på en forvaltningsrevisjon på rekruttering.

Ad.pkt. «Kvalitet på HAF – Helgeland avfallsforedling IKS».

HAF er et interkommunalt selskap med eget styret som styres etter lov om interkommunale selskaper. Produksjonen i selskapet styres av HAF sine interne organer og ikke av kommuneforvaltningen.

Kommunedirektøren mener at en forvaltningsrevisjon knyttet til kommuneforvaltningen ikke svarer på spørsmålene som problemstillingen reiser. Det er ikke kommunen som organiserer og produserer renovasjonstjenestene.

Det kan også legges til at det i budsjettforslaget for 2025 og 2026 er foreslått 2 mill.kr. hvert av årene til bygging av faste avfallsmottak på Lovund, Sleneset og Onøy. Disse skal leies av HAF til erstatning for de mobile mottaksstasjonene.

Ad.pkt. «NAV».

I hht NAV-loven (Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen) skal kommune og stat ha en samarbeidsavtale hvor de kommunale nav-tjenestene samordnes med statens nav-tjenester. Denne «partnerskapsavtalen» har ikke vært reell i Lurøy på flere år. NAV i Lurøy kommune er pr i dag kun den kommunale delen av partnerskapet.

I forbindelse med NAV Nordlands tidligere arbeid med å sentralisere nav-kontorene ble det initiert forsøk på å inngå en samarbeidsavtale mellom Rana og Lurøy. Slik avtale ble det aldri enighet om. NAV Nordland som har ansvaret for de statlige tjenestene, har derfor på eget initiativ flyttet de statlige tjenestene til NAV Rana. Det er lite samarbeid mellom NAV Rana og NAV Lurøy. Pr i dag er det gjort særskilt avtale om tjenester knyttet til flyktninger.

Bestemmelsene i loven er slik:

§ 14.Samarbeid og oppgavedeling

Kontoret skal opprettes ved avtale mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunen. Avtalen skal inneholde bestemmelser om lokalisering og utforming, organisering og drift av kontoret, hvilke kommunale tjenester som skal inngå i kontoret, og hvordan kontoret skal samhandle med representanter for kontorets brukere og kommunens øvrige tjenestetilbud.

Avtalen kan inneholde bestemmelser om å utføre oppgaver på hverandres myndighetsområder. Departementet kan gi forskrift om rammene for slike bestemmelser, herunder om at en kommunalt ansatt leder skal ha rett til å utøve samme myndighet som en

statlig leder ville hatt i saker om ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og ileggelse av ordensstraff.

Hvis kommunen delegerer sin myndighet til et interkommunalt organ eller en vertskommune, kan avtalen inngås med dette organet eller vertskommunen

Hvorvidt innbyggerne i Lurøy mottar tilstrekkelige tjenester fra NAV er noe usikkert, ettersom det ikke er noen samordning av tjenestene. Det rapporteres ikke mellom partene.

Kommunedirektøren er positiv til at det gjøres en forvaltningsrevisjon av disse tjenestene.